

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évré 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
ozimzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; Berde **Aron**, Szabó **Sámuel**, Szentgyörgyi **József**, Vörös **Sándor**, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Az erdélyi birtokviszonyok rendezése (Enquete ülések — befejező közlemény). — Egy pár észrevétel Csikmegeye gazdasági állapotáról. Deák Ignác. — Óvszer a métely ellen. Tatár Lőrincz. — Egyleti mozgalmak: Vál. ülés majus 5-én. — Ministeri körirat. — Vidéki gazdasági tudósítások: Baróth. — Meghívás. — Értesítés. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések. —

Az erdélyi birtokviszonyok rendezése

tárgyában összehívott enquete a 6-ik ülest megelőzőleg május 2-án értekezletet tartott a szarvasmarha törzsnnyájak felállításának módozatai ügyében, melyen a minister távollétében Kozma Ferencz ministeri tanácsos elnökölt.

Elnök megnyitván az ülest, tárgyalásra kitézi az erdélyi gazdasági egyesület által benyújtott emlékiratok közül „Erdélyben egy szarvasmarha törzsnnyáj felállítása iránti beadványát“.

A beadványnak ismertetése után szót emel

Schweinitz gr. Mielőtt a kérdéshez érdemlegesen szólana statistikai adatokkal kívánja illusztrálni azon közgazdasáttal valóban elszomorító aránytalanságot, mely Erdélyben a bikák és tehének száma között létezik. Igy Alsó-Fehérmegyében 200 tehénre esik egy bika, Hunyadban 380-ra 1, Szolnok-Dobokában 400-ra; Szebenmegyében 11 oly község van, mely leginkább marhatartással foglalkozik és egyetlen egy bikát sem képes felmutatni; országos átlag Erdélyre nézve 139 tehénre 1 bika. Ha ezen számokhoz még hozzávesszük az állatok általános silányságát, hiányos tápláltatását stb., előttünk áll eléggé élénk képekben az e tekintetben tarthatatlan állapot. Ezzel indokolván az állami intézkedéseknek sürgös voltát, áttér magára a kérdésre. A marhaállomány javítása céljából legelső és legszükségesebb intézkedésnek tartja egy szarvasmarha törzsnnyájnak Erdélyben leendő felállítását. Azon banalissá vált állítás ellenében, hogy az egyes községek kiadásokkal túl lévén terhelve, a szükséges apaállatokat nem képesek beszerezni, állítja,

hogy tudomása szerint ennek nem a szegénység, hanem határozottan a község indolentiája az oka és ezen csakis adminisztratívle lehet segíteni.

Paget J.: Nem a számszerinti fogyásban, hanem a minőség fokozatos romlásában látja a legnagyobb bajt. Ezen csakis egy állami törzsnnyáj fölállítása által vél segíthetni. E tekintetben tudomása szerint már korábbi időkben indultak meg tárgyalások és a mily sajnálattal látta azoknak azon időbeli eredménytelenségét, ép oly örömmel üdvözli a kormányt most, az elejtett fonal újbóli fölvetelért.

Bánffy D. b.: Ha nem egész Erdélyre, de saját megyéjére, mint e tekintetben legilletékesebb, bátran kimondhatja, hogy a marhaállomány, ugy mennyiségre, mint minőségre rendkívülien csökkent; megerősíti Schweinitz grófnak Szolnok-Dobokamegyére vonatkozó adatait. Daczára ennek, nem hiszi, hogy a törzsnnyáj fölállítása által a bajon egyelőre segíteni lehetne. Nézete szerint legcélszerűbb volna most legalább első segélyül megfelelő számú bikákat és bikaborjukat összevásárolni és azokat részletfizetés mellett a községeknek kiosztani.

A bevásárlásokat részint a megyei gazd. egyesületek elnökei, részint ismert jó hírnevű gazdák által kívánna eszközölni.

Bethlen gr.: Mindnyájan egyetértünk abban, hogy az, erdélyi marhaállomány sürgös feljavítást igényel. Megfelelő javítás azonban szerinte a két tervnek együttes kivitele, nevezetesen törzsnnyáj felállítása és bikaborjuk bevásárlása és kiosztása által volna csak elérhető. A törzsnnyáj volna hivatala az erdélyi szarvasmarha typicus fajtát fenntartani, a bevásárlandó és kiosztandó bikák a nemesítési cél elérésére szolgálának.

Kemény J. br.: A marhaállomány satnyulásának, nézete szerint, nem a bikák elfajulása az oka, hanem oka az általános szegénység, a meg nem felelő gazdasági rendszer, de főképp a birtokviszonyok rendezetlensége. Törzsnnyáj felállítását későn célra vezető intézkedésnek tart, de nem is hiszi, hogy

az általa elérni vélt eredmény arányban állana a felállítási nagy mérvű költségekkel. Attól is tart, hogy törzsnyaj állittatván föl, tulnemes, elkényeztetett, az erdélyi viszonyoknak épen nem megfelelő marhák jutnának oda, hol, hogy ugy fejezze ki magát, szegény embernek való marha kell. Különbben is számolnunk kell azon költségadománnyal, mely e tekintetben a kormánynak rendelkezésére áll és miután nézete szerint az ezen összegből Erdélyre szánt rész a dolog természeténél fogva nem lehet elég egy törzsnyaj kellő felállítása és a szükséges épületek berendezésére, ez időre nézve a törzsnyaj felállításától eltekinteni óhajt s orvoslást bikák és bikaborjuk bevásárlása, helyes felnevelése és a községek közt könnyű módozatu visszafizetés mellett leendő kiosztása által vél nyujtani.

K e n e s e y e tekintetben szintén tarthatlannak mondja az Erdélyben fennálló viszonyokat. Megemlíti, hogy van megye, pl. Hunyad, hol 392 tehénre 1 bika esik, és olyan pedig több, hol 200—210-re esik egy. A leggyorsabb segílyt hozó módozatoknak tartja a rendelkezésre álló kormánysegélyt akkép alkalmazni, hogy mindenekelőtt tenyészbikák vásároltassanak össze a segílyt leginkább igénylő helyek részére; továbbá lehetőleg nagy számban rugott bikaborjuk, melyek alkalmas telepen lennének elhelyezendők és végre az erdélyi kitünő szarvasmarha-faj tisztán fenntartására és nemesítése czéljából egy telivér erdélyi törzsnyaj lenne felállítandó. Ez intézkedéseket azonban rögtön kivánná eszközölni, mivel itt fokozatosan látja azon közmondás valóságát: „Kétszer ad, ki rögtön ad.“

M á d a y azok közé tartozik ugyan, kik óhajtják, hogy a gazdaság emelésére Erdélyben mindent meg kell tenni, a mi csak tehető es ez okból szintén óhajtáná, hogy nem csak bikaborjutelepek, hanem tenyészgulya is felállíttassék. Számolnunk kell azonban a körülményekkel és az e czélra rendelkezésre álló eszközökkel. Az ez évre a szarvasmarha-tenyésztés emelésére megszavazott s a jövő évre kilátásba helyezett összegek egy bikatelep költségeit is alig fedeznék, kivált, ha ennek felállítása oly mérvben történék, mint azt a bikaszükséglet igényelné. Erdélyben csak a tehénlétszámhoz képest hiányzó bikák számát véve, 1000 bika szükségeltetnék, ehez véve a jelen egyáltalán meg nem felelő minőségű bikák fokónkénti pótlását és a rugott borjuk 3 évi felnevelését, folytonosan 300 növénydékmarhát kell tartani.

Tekintetbe véve, hogy a megközelítőleg tett számítások szerint egy bikának felnevelése 200—250 frtba kerül, oly tetemes összegre lenne szükség, melylyel jelenleg nem rendelkezünk. Az elősorolt okoknál fogva addig, mig remélhető kedvezőbb időkbén nagyobb összeggel rendelkezhetünk: a törzsnyaj felállítását elhalasztandónak véli és csak a pillanatnyi égető bikaszükségen kíván bevásárlás utján segíteni.

Azon körülménynél fogva, hogy a községek nem képesek a tényleges bika-hiány miatt a bikákat beszerezni, azon kérdést intézi az erdélyi részek viszonyait ismerő jelenlevő urakhoz: léteznek-e szilaj gulyák, melyekből a bikaszükséglet addig legalább részben fedezhető volna, mig bikatelepeken a bikák felnevelkednek.

S z a b ó J.: Mindannyian kell, hogy elismerjük, hogy Er-

délyben a marhaállomány ugy számra, mint minőségre nézve rendkívülien csökkent. Ezen elismerés mutatja, hogy orvoslásra elkerülhetlenül szükség van és nem habozik kimondani, hogy egyedüli biztos orvoslásnak a szarvasmarha tenyésztelep felállítását látja. E telep azonban csupán erdélyi fajokból állítandó fel, miután az idegen marha az erdélyi viszonyoknak egyáltalán meg nem felel. És bármily nagynek lássék az első pillanatra az előtte szóló által jelzett költség, elenyésző csekélynek tartja azon megmérhetlen haszonhoz képest, a mi általa az országra háramlani fog.

A bikákat részletfizetés mellett véleményezi kiadni nemcsak a községeknek, hanem egyes jó hírnevű gazdáknak is. A szilaj gulyákból vehető bikák száma oly csekély, hogy számításba sem vehető.

K e m é n y J. b.: Mindadig, mig viszonyaink nem engedik, hogy közgazdasági érdekeink emelésére a jelenleginél nagyobb összeget fordíthassunk, a leg gondatlanabb lépésnek tartaná a tenyésztelep felállítását és óva int minden olynemű tulkapástól, mely nem hogy javulást, hanem annak épen ellenkezőjét idézné elő.

P a g e t J. melegen pártolta előtte szóló nézetét. Ha tíz évig képesek voltunk megélni a lehető legrosszabb állapotok mellett, azt hiszi, hogy még 2 évig is kitartjuk. Ne rohanjunk hanyatt-homlok a javítások tengerébe, hanem menjünk óvatosan, de mindenekelőtt rendszeresen előre.

E l n ö k annak kijelentésével, hogy e kérdés a minister ur elnöklete alatt tartandó legközelebbi ülésen folytatni fog, az idő előhaladt volta miatt az ülést bezárja. —

Az utolsó ülésben, majus 4-én, melyen **K e m é n y Gábor** br. kereskedelmi miniszter elnökölt, folytatólag tárgyalta a szarvasmarha tenyésztés ügye.

E l n ö k megnyitván az ülést, folytatólagos tárgyalásra kitüzi az ergélyi gazdasági egyesületnek „szarvasmarha-tenyésztelepek felállítása iránti kérvényét.“

Mindenekelőtt sajnálatát fejezi ki, hogy a már ezen kérdéssel foglalkozó ülésen jelen nem lehetett s teszi ezt annál inkább, mivel hiszi, hogy az általa e tekintetben adandott felvilágosítások a kérdést jelentékenyen tisztázták volna. Tisztán fog állani a kérdés mindannyiunk előtt, — folytatja elnök — ha elmondom, hogy általam már eddigelé is mily intézkedések tétettek és hogy a lehetőség határán belül mit szándékozom tenni. Meggyőződésém az, hogy az erdélyi magyar fajmarha eredeti fajtisztaságában lehetőleg fentartandó, mivel csakis ezen faj az, mely az erdélyi viszonyoknak szívóssága, munkaképessége és kevésbé elkényeztetett voltánál fogva leginkább megfelel. Erdélyben, az első segílyt bikák kiosztása által igyekszem nyujtani. Miután azonban kész anyagot találni ott elegendőt nem lehet, leggyorsabban, habár az ut nem is felel meg az elméleti tökély követelményeinek, azzal kívánok segíteni, hogy bikaborjukat vásároltatván, azok pár év mulva mint tenyészanyag kiosztassanak. Meg is tétettek már a szükséges intézkedések arra nézve, hogy a rendelkezésre álló összeg erejéig is bikaborjuk még ez év őszén összevásároltassanak. Nem ismeretlen előttem azon ellenvetés, mely ezen intézkedé-

sekre tehető, az t. i. hogy az ekként bevásárolt apaállatoknál a vér nincs biztosítva; ez áll, de nézetem szerint, az így nyert bikák mégis csak jobbak lesznek, mint azok, melyek különben tenyésztésre használtattak volna.

A mennyire viszonyaink megengedni fogják és miután az első sürgős szükséglet az általam jelzett módozattal fedezve leendő, nem fogok idegenkedni egy megfelelő törzsnnyáj felállításától sem. Nem akarok itt a felállítási bővebb részletekbe bocsátkozni, mivel az egyes részletek megállapítása hosszabb munkálatokat igényel.

Valamint Magyarországon, ugy Erdélyben is szükségesnek tartom, hogy némely vidékeken, főleg a havasok között elismert, jó külföldi fajok meghonosítsassanak. Már e téren is tétettek általában intézkedések és hiszem, hogy e kettős irányú intézkedés által leginkább elérhető lesz a marhatenyésztésnek óhajtott emelése. Legyen a t. értekezlet meggyőződve, hogy teljesen méltányolva a marhatenyésztésnek különösen Erdélyre nézve rendkívüli fontosságát, el vagyok határozva annak emelésére mindazt elkövetni, a mi az adott viszonyok között lehetséges.

Tisza László a legnagyobb mérvben kell, hogy helyeslje a már tett és teendő intézkedéseket és annál inkább, mivel mint látja, a ministerium is átmeneti intézkedésnek tartja a bikaborjuk bevásárlását és azon reményének ad kifejezést, hogy 1880-ik évben a tenyésztelep felállítására szükséges előintézkedések is meg fognak tétetni. Sulyt fektet arra, hogy a bevásárlás praktikus gazdákra bizassék és nagy eredményt vél az által elérhető, ha a marhavásárok bikaborju kiállításokkal és megfelelő magas díjazásokkal kapcsolhatnának egybe. Nézete szerint az erdélyi faj okvetlenül fenntartandó, a külföldiekkel csakis kisebb mérvben teendő kísérlet.

Elnök ezen tárgyat a már előbbi ülésben folytatott eszmecsere által teljesen megvilágítottan nyilvánítván, tárgyalásra kitézi „az Erdélyben felállítandó vinczellér és kertészkepezde“ kérdését.

Tisza László ismételvén az erdélyi gazd. egyesület által benyújtott tervezetet, kiemeli mindenekelőtt a borászat emelésének Erdélyre nézve rendkívüli fontosságát és hogy Erdélyben különösen oly vinczellérekre van szükség, kik igénytelenség mellett valódi gyakorlatiassággal bírnak. Nem annyira a czélszerűség, mint inkább költségkimelés szempontjából Kolozsvárott óhajtaná a vinczellér-képezdet felállítani, a hol is az erdélyi gazd. egyesület szives készséggel átengedné e tekintetben páratlanul berendezett szőlőtelepét. A kertészkepezde felállítását jelen viszonyaink közt nem tartja kivihetőnek.

Az eszmecsere további folyamában szólók mindegyike hangsúlyozván a vinczellér-képezde felállításának szükségét

Elnök a következő felvilágosításokat adja: Elösmeri a borászatnak Erdélyre kiható gazdasági fontosságát és el van határozva e célból Erdélyben egy kisebbszerű, lehető csekély költséggel járó, de a legszigorúbb gyakorlatiasság igényeinek megfelelő vinczellér-képezdet felállítani. A helyre nézve ugyan, hol az felállítandó leendő, ma még bizony nem nyilatkozhatik, megjegyzi azonban, miszerint Kolozsvárt sem climaticus viszo-

nyainál fogva, sem mint általában nem szőlőtermő vidéket, nem tartja alkalmasnak a felállítandó vinczellér-képezdének elhelyezésére. —

Ezek után elnök tárgyalásra kitűzvé az erdélyi gazdasági egyesületnek „a kérődzőknek a keleti tartományokból való behozatalának eltiltása“ iránti kérvényét.

Miután Tisza László rövid körvonalakban ismertette az egyesület kívánalmait;

Elnök a következő felvilágosításokat adta: Az állategészségügyi szigorú intézkedések folytán nem tagadom, állanak elő panaszok, melyek azonban, tekintve azt, hogy ezen intézkedések sohasem egyes, hanem mindig az általános közérdek céljából rendeltetnek el, a dolog természetében fekszenek. Nem tagadom, hogy az állatorvosi intézmény, ugy az alkalmazottak száma, mint kvalifikációja tekintetében még igen sok jogos kívánni valót hagyott hátra és kötelességemnek ismerem, hogy e hiányon lehetőleg segítsek. Helyre kell azonban igazintanom azon állítást, hogy az egyes helyeken kiütött marhavész csakis gyakran több havi eltűnés után jutna már most a kormány tudomására. Rendszeresen tudomásukra jut az már az első napok alatt. Hogy intézkedéseink mily hatályosak, leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy a vész közeledtével mindig lokalizáltatott, mindannyiszor 1—2 hét alatt elnyomatott és csakis egyetlen egyszer tartott 5—6 hétig.

Hogy e tekintetben ott, a hol szükséges, nem rettenünk vissza nagyobb szabású intézkedésektől sem, azt hiszem mindennél jobban bizonyíthatja a mult hetekben épen Galiczia ellen vont katonai határzár.

A mi a keleti tartományoktól való teljes elzárást illeti, mindenekelőtt megjegyzem, hogy ezen kérdés nemzetközi szerződések által van szabályozva, e kérdésnél tehát a fennálló szerződések az irányadók, melyek megengedik a teljes elzárást is, de csak az esetben, ha az illető tartomány vészes. Különbben meg kell jegyeznem, a nélkül, hogy bővebben magyarázzam, hogy a teljes határelzárás mindig kétélű fegyver és még ez nem nyujtana teljes biztosítékot arra nézve, hogy a vész be nem hurcoltatik, mert ép oly könnyen behurcolja az ember ruháján, mint bármely más állat. Nem hiszem tehát, hogy az egyesület által kért teljes határzár elrendelhető, valamint azt sem hiszem, hogy célravezető volna. —

T. értekezlet! Befejeztük az erdélyi birtokviszonyokra vonatkozó összes és az erdélyi gazd. egyesület által benyújtott kérvényekben foglalt fontosabb kérdések tárgyalását, nem marad más hátra, mint ujonnan köszönetemet nyilvánítani azon készségükért, a mellyel felhívásomnak engedve, itt megjelentek, azon buzgalmukért, mellyel ezen ép oly nehéz, mint fontos kérdéseket előleges tanulmányozás után szakavatottan felvilágosították és azon lankadatlan kitartásukért, mellyel ezen fáradságos tárgyalásokban folyton résztvettek.

Az értekezlet tanácskozásai mind megannyi hasznos utmutatóul fognak szolgálni arra nézve, hogy Erdély bajai orvosoltassanak és midőn én részemről biztosítom az értekezlet t. tagjait, hogy soha sem szünő érdekeltséggel fogom istápolni Erdély érdekeit, itt csak arra kérem önöket, hogy a most tanu-

sított hazafias buzgalommal működjenek közre az annyira óhajtott közös czélok megvalósításánál. Fogadják még egyszer szívvel jövő őszinte köszönetemet.

Tiszta L. (az értekezlet tagjai felállanak) úgy az erdélyi gazd. egyesület, mint az értekezlet nevében köszönetet mond az értekezlet egybehívásáért, a tanácskozmányok megtartásáért. Már maga e meghívás is a jobb jövő reményét keltve fel, üdítő harmatseppként hatott Erdélyre. Támogassa nagyméltóságod — ugymond — szokott buzgalma és kitartásával ezután is törekvéseinket, igyekezzék a kormány keblében a viszonyoknak esetleg hiányos ismeretéből származó ellentéteket kiegyenlítő, úgy Erdélynek, mint a közös hazának felvirágzását előmozdítani és legyen meggyőződve, hogy terhes bár, de annál üdvösebb munkálkodásaiban bennünk kész támogatókra, kitartó munkatársakra fog találni.

Ezzel Elnök a tanácskozásokat befejezettnek jelentette ki. —

† Egy pár észrevétel Csikmegye gazdasági állapotáról.

Köztudomású dolog, hogy Csikban még ma is a kezdetleges kétnyomású gazdasági rendszer uralkodik. Azok, kik viszonyainkat közelebről nem ismertk, méltán elítélhetnek bennünket, mert széles Magyarországon ilyen fejletlen mezőgazdasági állapot már sehol sem létezik. Még a szomszéd székely megyék is régen kibontakoztak a két fordulás rendszer nyügeiből és az elfogadott belterjesebb háromnyomású gazdaság előnyeivel minket utólérhetetlenül túlszárnyaltak. Még csak mi nem értettük meg a haladó kor intő szavát; még csak mi nem tudtunk lemondani az atyáinktól öröklött hagyományos szokásokról!

Mi ma is csak úgy gazdálkodunk, mint századokkal ezelőtt — a régi jó időkben — őscink; sőt még úgy sem, mert az elődök által folytatott és az akkori viszonyoknak megfelelő egyoldalú termelésen egy hajszálnyit sem változtatunk, minek következtében jelenlegi földmivelésünk a rablógazdaság jellegét öltötte fel. Igen; mert a túlerőltetett gabnatermelés által földeinket annyira kizsaratoltuk, hogy évről évre szemlátomást szegényebb hozammal fizetnek; jövedelmeink tehát nemhogy emelkednének, de nagyon is érezhetőleg apadnak.

És mégis, ezen primitív gazdasági termelés mellett, földnépünk külsőleg nagyon megváltozott; butor, ruházat, táplálkozás, multságok és egyéb kényelmi tekintetben igényei aránylag magasan kifejlődtek, szóval: oly életmódot kezdett folytatni, mely megkétszerezi a régi egyszerű háztartás kiadásait.

E visszas állapotot nemzetgazdasági szempontból tekintve alig lehetne elhinni, mert a külső civilizáció rendes körülmények között az anyagi gyarapodással karöltve szokott járni és itt épen ellenkezőleg történt. Honnan magyarázható ez?

Vessünk csak egy futó pillantást e megye területi és népességi viszonyaira s azonnal látni fogjuk ezen ellentétesség okát:

Csikmegye törvényhatósága 780,800 katasztralis hold területtel és 107,285 lakossal bír. Esik egy lélekre 7 hold s pár száz négyszög öl föld, tehát annyi, hogy dúsan meglehetne élni belőle, ha a művelési ágak kedvező arányban lennének megoszolva. Igen, de az összes birtoknak 54% erdő, 10% legelő, 22% kaszáló és csak 14% szántó, mely utóbbiból levonva az ugart, évenként csak 7% marad vetés alá. Ezen csekély terület pedig — alig jutván fél hold egy lélekre — igen kevés arra, hogy csak a mindennapi kenyeret is megtermelni lehessen.

Ezen számokból láthatni, hogy a kevés szántó mellett mily tekintélyes terjedelemben magaslik ki az erdő terület. Véleményem szerint épen ezen viszonyban keresendő az ok, mely mezőgazdaságunk fejlődését századokon keresztül gátolta. Míg ugyanis az őserdőkben tartott, addig a nép nem nagy figyelmet fordított a földművelésre, mert a természet által ingyen nyújtott jövedelmi forrás, a fakereskedés, sokkal több és biztosabb pénzt hozott be a konyhára, hogysen a belterjesebb gazdálkodás szükségérzete kifejlődhetett volna. A földmives tehát a szabadon folytatott erdőpusztítás mellett a mezőgazdaságot nagyon természetesen csak mellék foglalkozásnak tekintette egészen a legközelebb múlt évtizedig.

Ekkor azonban bekövetkezett az előre látható katasztropha: a legutolsó óriási fenyő ledöntésével feljajdultak a megtépett erdők bércei, mintegy kijelentésül annak, hogy az erdő megtagadja a további türelmes szolgálatot, vagy — jobban mondva — megszűnik a pénzforrás eldorádója lenni. A székely megértvén az erdő végzetes visszhangját, letette baltáját — s egyéb kereset hiányában — mindkét kezével az ekesszarvába fogódzott. Ez pedig — mint fennebb is említém — a kétfordulás ugarrendszer mellett most már annál kevésbé adhatja meg a mindennapit, mert a menyire földművelésünkkel hátramaradtunk, épen annyival szaporodott a fogyasztó — találóbban mondva — az éhező lakosság száma.

Ily körülmények között ne csodálkozzunk, hogy a tömeges kivándorlás nagyobb és nagyobb mérveket ölt és hogy még a jobb módu székely család tagjai is az év bizonyos szakáiban, mint arató, kaszáló, cséplő s másnemű napszámosok idegen vidéken kénytelenek keresni foglalkozást.

Ha valahol, úgy nálunk igazán elérkezett az idő, midőn mezőgazdasági bajainkon elodázhatlanul segíteni kell. E tekintetben elsősorban a magas kormány figyelmét, kellene megnyernünk. Azért mondom csak figyelmét, mert nagyobb mérvű támogatást mindaddig jogosan nem várhatunk, míg ez iránybani törekvéseinknek társadalmi és közigazgatási téren is kifejezést nem adtunk; „Néma gyermeknek anyja sem érti szavát”, — mi pedig nem csak némák; de téllenek is vagyunk.

De, nem lehet, nem szabad tovább is vesztegelnünk! ha nem saját jól felfogott érdekünkben minden téren és irányban meg kell mozdulnunk és arra törekednünk, hogy a már régen túlélt kétnyomású rendszer helyett a jövedelmezőbb háromnyomású gazdaságot hozzuk be. A míg ez meg nem történik:

sem növénytermelésünk, sem — a mire legfőként hivatva volnánk — állattenyésztésünk, sem egyéb gazdasági ágaink fejlődésnek nem indulhatnak.

Hogy pedig ezt megvalósíthassuk, mindenekelőtt egy megyei gazdasági egyletet kell alakítanunk, melynek erélyes működése folytán lassankint kifejlődnének közgazdasági állapotaink jövőendő felvilágosításának többi tényezői is. Ilyen társadalmi és közigazgatási uton létrehozható tényezőknek tartom én:

- a., a községi gazdasági egyletek alakítását,
- b., a vasárnapi iskolákban a mezőgazdasági ismeretek terjesztésének behozatalát,
- c., a néptanítók részére évenként a nyári szünidőn gazdasági póttanfolyamok tartását,
- d., megyei gazdasági kiállítások rendezését,
- e., a gazdasági felső népiskolák szellemi és anyagi gyámolítását,
- f., népbankok létrehozását,
- g., gazdasági szövetkezetek szervezését stb stb. melyekről bővebben más alkalommal fogok szólni.

Deák Ignác.

Óvszer a métely ellen.

A gazdasági lapok, különösen az „Erdélyi gazdá“-ban is több helyről jött a panasz, hogy a múlt évi esőzések folytán, nem egy helyütt a métely a birkákban tetemes károkat okoz; ezennel kötelességemnek tartom a t. olvasó közönség azon részét, kik tán a métely ellen még hathatósabb óvszert nem ismernének, az alább közlendő orvoslásokkal megismertetni.

A belegi uradalom csak is egy gazdaságában szokott mutatkozni métely, — néha még a normális körülmények és időjárás mellett is; úgy hogy ott rendszeren minden év tavaszán, vagy a mikor a métely mutatkoznék, ezen alábbi szert és orvoslást több év óta igen jó sikerrel használják:

Rp. $1\frac{2}{4}$ becsi font Fenyőmag
 2 „ „ Fényes korom
 $1\frac{2}{4}$ „ „ Fehér üröm (Herb. Absynth)
 1 „ „ Varadics kór (Herb. Tanacetum vulgaris)
 (Erdélyben sok helyt ezt gradics kórónak is nevezik)

$\frac{1}{3}$ -ad rész oltatlan mész.

Finoman össze törve és össze keverve sóban (őrlött) minden 3-ik nap egy kávé kanállal éhgyomorra darabjának beadandó. Ivó vizükbe pedig 200 darab birkára $\frac{2}{4}$ lat kékkő (gáliczkő) adandó (előbb ki mérve, langyos vagy meleg vízben felolvasztva). Természetesen ezen fentebbi orvosi szerek porrá törve (pulverizálva) a fenti arányban össze keverendők.

A hol ezen ugysis eléggé ismert anyagok elő állíthatók, azoknak törése vagy házilag gondos vigyázat mellett, vagy gyógyszerárban eszközöndő. Az arányt illetőleg ez főleg függ a birka állomány és a gyógykezelési idő tartamtól, például a fenyő magot hármas adagban veszük, tehát lenne $4\frac{2}{4}$ becsi ű font, a korom 6 ű, akkor az oltatlan mész 1 ű leend.

Ha a gyógykezelés alatt az orvoslandó birkák egynemelyikének száján habzás, vagy épen véres hab mutatkozna, attól mit sem kell tartani, mihelyt a métely elveszett, ezen takarodási symptoma is megszűnik, elenyészik.

Ezen fentebbi orvoslási mód főleg azért is jó, mivel ezeket a szereket a gazda egy kis fáradsággal ingyen beszerezheti; de ennek sikere csak akkor leend, ha jó eleve elkezdjük az orvoslást mihelyt a baj mutatkozik, tehát nem bevárva míg hármassával, négyessével hullanak el a birkák, hanem ha a gyakorolt juhász vagy gazda a birka szemén a vést jósló jeleket észlelte, azonnal megkezdjé az orvoslást.

Jelen évben mi ezen szerencsés helyzetben nem voltunk, mert itt főleg, minden 10—15-dik évben mutatkozik szorványosan métely, de akkor is igen kis mérvben pusztít, ilyen év azonban minden negyed században 1—2 év alig fordul elő olyan, minő a múlt év volt. Takarmány bőviben levén a birkák igen jó színben voltak és métely az elesett birkáknál nem észleltetett.

Azonban martius végén, a birkák naponta rosszabbak és rosszabbak lettek, daczára annak, hogy jobb takarmányt: árpát, zab és törökbuza keveréket kaptak, egy nap egyszerre 7 dög hullott el, azután golyvásodni és szemükön az elsárgult eresedés vagy mint mondani: a szem zavarodás mutatkozott.

A fentebbit orvoslás megkezdődött, de már az elhullott birkák mája szétlyuggatott volt, az epe hólyagban 5—7 szem métely találtatott, mi ellen ezen stádiumban nincs óvszer.

Több évvel ezelőtt egy igen gyakorlott juhász később bérlő ezen alábbi szert ajánlotta:

„Minden birkának külön darabonként egy nagy merő kanál vízbe, egy kávé kanál Benzint ujunk segélyével a vízzel össze keverve, elegyítve (mert nem vegyül) be kell adni. 2—3 nap eltelté mulva ezen adagot ismételtén beadni s tán ha kellene harmadszor is, de tapasztalatból mondhatom, hogy már a 4-ik esetben soha sem kell ismételni, nem levén reá szükség.“

A szomszéd uradalmakban ezen baj a birkák elvetelésével kezdődött, természetesen ott martiusi elletés van, míg gazdaságainkban a birkák már december végén megkezdették az ellést s mire a baj mutatkozott, a bárányok már jól esznek és elválasztattak, itt tehát a métely nem tett kárt.

Ezen birkák finom negretti állatok levén, ha az általam ajánlt óvszerek kellő sikert nem mutatnának fel, tán az adagot kellene nagyobbítani, mivel az erdélyi magyarbirka nagyobb és erősebb természetű, tehát módosítani kellene a mutatkozó eredményhez mérten.

Ezen utóbbi szert, bár biztosabb, de sokkal többbe is kerül, ezt csakis az utolsó esetekben használtatom, midőn gyors segély nyújtásra, nem pedig elővigyázatra van irányozva az orvoslás. —

Tatár Lőrincz.

Választmányi ülés 1879 május hó 5-én.

Tartatott t. elnök br. Huszár Sándor elnöklete alatt, jelen voltak: Girsik János, Kulisseky János, Tóth Zsigmond,

Berde Áron, Sigmond Dezső, Szentgyörgyi József, Brassai József, Szenkowich Márton, Csulak Dániel, Schilling Rudolf, id. Bodor Pál; — Dr. Hintz György, egyleti pénztárnok; Tompa Károly, egyleti ügyvéd és Gamauf Vilmos, egyleti titkár.

167. Az ápril hó 7-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyve tudomásul szolgálván — a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Tóth Zsigmond, Kulisseky Zsigmond és Sigmond Dezső tagtársak kéretnek fel.

168. Pénztári jelentés márczius hóról, mely szerint 1962 frt 99 kr. bevétellel 918 frt 75 kr. kiadás áll szemben — tudomásul szolgál.

169. Pénztári jelentés ápril hóról, mely szerint 1207 frt 74 kr. bevétellel 723 frt 71 kr. kiadás áll szemben — tudomásul szolgál.

170. Minister ö nmlga 7808. sz. a. tudatja, hogy egyleti előterjesztésünk alapján Hilibi Gaál János, Bokros Elek és Velits Lajos urakat a birtokrendezési enquetebe meghívta — örvendetes tudomásul szolgálván, ugy ezen uraknak, mint az enquete minden egyes t. tagjának buzgó és önzetlen fáradozásukért külön átiratban lesz egyletünk hálás köszönete tolmácsolandó.

171. Ministerium 7297. sz. a. a juhok mételybetegsége ügyében kibocsátott köriratát küldi meg — lapban közlendő.

172. Ministerium 10809. sz. a. tudatja, hogy a márkosi marhavész megszűnt — tudomásul szolgál.

173. Egyleti titkár jelenti, hogy Kilyéni Székely Károly alapító tag meghalt — sajnos tudomásul szolgálván, egyleti pénztárnok urral a netán szükséges intézkedések végett tudatandó lesz.

174. Ditrich czég tudatja, hogy a közlött feltételek alatt a gazdasági sorsjegyek átvételébe nem bocsátkozhatik — tudomásul szolgálván, a tervezett gazdasági sorsjátéknak fogantatása egyelőre függőben marad.

175. Egyleti ügyvéd Tompa Károly jelentése Jordaty Zakarias hátraléka ügyében — a 112 jegyzőkönyvi szám alatt felkért bizottsághoz tétetik át.

176. Kertészeti szakosztály jelenti, hogy a Villási-féle aszalványokat megízlelte s örömmel mondhatja, hogy a bemutatott gyümölcsfélék külalak, szín, íz és tartósságra nézve oly kiváló, hogy nemcsak a belföldön érdemelnek legnagyobb méltánylást és elterjedést, hanem az ismert külföldi e nemü gyümölcsössel is sikeresen versenyezhetnek, kivált miután az ár is mérsékelte. Mindezekből folyólag szakosztály felkéri az igazgató választmányt, sziveskedjék Villási urnak teljes elismerését kifejezni és őt arra kérni, lenne szives — ha ezt magánérdekek nem ellenzik — a gyümölcsértékesítés ezen becses módját minél szélesebb körben ismertetni; — örvendetes tudomásul szolgálván, szakosztály előterjesztésének minden tekintetben elég fog tétetni.

177. Pozsony megyei gazdasági egyesület 1878-ra szóló évkönyvét küldi meg — köszönettel könyvtárra helyeztetett.

178. Magyar orsz. gazd. egyesület 435. szám a. a székesfehérvári június 2—5-ig tartandó gazdasági kongressusra hív meg — e nagyfontosságú értekezleten az egyesületi képviselőtől gondoskodni az elnökség kéretelt fel.

180. Medgyesi földmives iskola igazgatósága köszönetet mond a Kolozsvárra intézett kirándulása alkalmával az egyleti képviselők részéről tapasztalt szives kalauzolásért — tudomásul szolgál.

181. A biztosítási ügyben jelentéstételre felkért bizottság jegyzőkönyve felolvastatván, egyleti titkár tudatja, hogy a Riunione adriaticától új, a m. ált. bizt. társaságtól pedig módosító ajánlat érkezett be — tüzetes vita után kimondatott, hogy mind a négy — eddig felszólalt — társulat kéressék fel zárójelű ajánlatát idei májushó 15-iki déli 12 óráig pecsét alatt a titkári hivatalhoz beadni, mely időn túl ajánlatok semmi szín alatt elfogadhatni nem fognak. A bizottság Sigmond Dezső és dr. Hintz György urakkal szaporítottatván, jelentése a június havi rendes ülésre bevaratik.

Hitelesítik:
Sigmond Dezső.
Tóth Zsigmond.
Kulisseky János.

Br. Huszár Sándor,
t. elnök.
Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

Ministeri körirat.

(A juhok mételybetegsége ügyében)

7297. szám. — Az országnak számos vidékéről jött jelentésekből értesültem arról, hogy a mételybetegség a juhok közt nagymérvű hullást idézven elő, a gazdáknak érzékeny veszteségeket okoz.

Habár a mételynek jelenleg aggasztóbb mérvben való felélépése a múlt évi s az ez év folyamán tapasztalt nedves időjárás következtében vizenyössé vált legelőknél és romlott takarmánynak következménye, hogy e baj az időjárás szárazabbra változásával csakhamar el fog enyészni, mint ez az 1874. évben is történt; mégis, tekintettel arra, hogy a betegség ma igen sok áldozatot követel; valamint tekintettel arra, hogy e baj egyes vidékeken az ottani legeltetési helyi viszonyokból folyólag, úgyszólván állandóvá vált, — szükségesnek tartom az egyesület figyelmét e tárgyra felhívni, azon megkeresés mellett, hogy a területén létező juhtartó gazdákat figyelmeztessék mindazon óvintézkedésekre, melyek alkalmasak arra, hogy a baj — ha végleg megszüntethető nem volna is — de legalább kisebb mérvre szoríttassék.

Nevezetesen felhívandók a juhtartó birtokosok és gazdák, hogy nedves időjárás mellett a juhokat otthon tartsák és száraz takarmányra fogják; a beteg állatokat t. i. melyeknek álla alatt duzzadás és a tak-vagy nyakhartályakon erősebb halványulás észrevehető: kimustrálják; a még egészségeseket pedig jobban tartsák és sózások a só közé gyakrabban gyantás keserű szereket (keserűs, gentiana, fenyőmag,) keverjenek; a juhokat legelőre hajtás előtt pedig tiszta kútvízzel megittassák. A pásztorok ez utóbbi szabály megtartásán kívül még az iránt is szigorúan utasítandók, hogy a pocsolyás, vadvízes helyeket minden körülmények közt kerüljék s az állatokat a dombosabb, szárazabb legelőkön legeltessék.

Budapest, 1879. évi ápril 5-én.

Báró Kemény Gábor, s. k.

Értesítés.

Azon több oldalról nyilvánított kérés következtében, miszerint annak idején tudassam a szőlő zöldoltás és rózsza s egyéb növények, s különösen gyümölcsfák szemzése idejének elérkezett, tisztelettel tudatom, hogy én ezeket már megkezdtem és bárkit igen szivesen vezetek be e műtétet elsajátításába, ha lakásomon — kül-magyarutca 66. sz. a. — reggeli 8 óráig s d. u. 4-től kezdve szerencsétlenül méltóztatik.

Kolozsvárt, május 17. 1879. Szentgyörgyi Lajos.

Vidéki gazdasági tudósítások.

Baróth, 1879 májushó 12-én.

A tavaszi vetése april elején kezdetét vette s szakadatlanul olytatható lett volna, ha a tartós száraz szél nem uralkodik. Az őszszel vetettek szépen és jó reményűleg teteltek, de a száraz tavasz és a csaknem állandó hideg szelek meggyerítették őket. Az állatok egészségben kerültek a legelőre. Állatszaporulat nem nagy, azonban jó, mert úgy az állami ménnek, mint a városi bikák szépek és gondozottak. — Gyümölcs bőven ígérne, ha oly rettenetes sok hernyó nem volna. A takarmány ára közepes. A gabnafélék-é mesésolcsóság, a barom ára jó s a napszám közepes. — Mióta a „népbank“ felállított, pénz van bőven olcsó százalék mellett. Nagy Imre.

Meghívás.

A kertészeti szakosztály esedékes ülését kivételesen 1879. május hó 23-án délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor id. Bodor Pál házsongárdi kertjében fogja megtartani: Tárty: „A szőlő oltás elmélete és gyakorlata.“ Az elnök.

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjupiacz Budapest, máj. 10—máj. 17-ig. 1879.
Buza szilárd, 10—15 kr. áremelkedéssel, forgalom 80,000 metermázsa, ár 9.27 frt.

Rozs kínálat gyenge, forgalom 3000 metermázsa, ár: 6.10 ft.

Árpa csekély, forgalom 4000 metermázsa, ár: takarmány-árpa 5.30 frt, seres árpa 7.70 frt.

Zab közepes forgalom 2000 metermázsa, ár 5.72 forint.
Törökbuza szilárd, forgalom 15000 metermázsa, ár 5.38 frt.

Repcze csekély üzlet, ár 13.37 frt.

Gyapju csekély kínálat, eladatott 120 metermázsa középfinom posztgyapju 98.—104 frt. (Árak per 56 kilogr.)

Gabona-árak:

minimum és maximum Budapest május 17. | Bécs május 17.

Buza	8.30—10.25 frt	7.50—11.40 frt
Rozs	5.05—6.25 frt	7.00—7.50 frt
Árpa takarmány	5.20—5.45 frt	5.00—5.60 frt
Árpa szeszfőzésre	6.10—6.90 frt	— — —
Árpa seres	7.20—8.20 frt	6.70—9.60 frt
Zab	5.55—5.75 frt	5.80—6.75 frt
Repcze	— — — frt	13.25—14.00 frt
Törökbuza	4.90—5.05 frt	5.30—6.25 frt

Budapesti marhavásár május hó 15-én. Összes felhajtás 1836 darab nagy- és 229 darab apró marha. Ebből eladatott: 18 drb. bika, 692 drb. ökör, 362 drb. vágó tehén, 130 drb. fejős tehén, 25 drb. bival, 649 drb. borju, 229 drb. bárány. — Árak: bika darabonként 110—490 frt, ökör páronként 175—410 frt, vágó tehén páronként 140—230 frt, fejős tehén darabonként 70—210 frt, bival páronként 150—310 frt, borju darabonként 10—35 frt, bárány páronként 4—6 frt. Husárok 100 kilonként: ökröhus 48—52 $\frac{1}{2}$ frt, tehénhus 47—50 $\frac{1}{2}$ frt, borjuhús 40—60 frt, bivalhús 44—47 frt.

Bécsi marhavásár május hó 12-én. Összes felhajtás 3355 darab és pedig 1786 drb. magyar, 1347 drb. lengyel és 222 drb. német fajta, melyből 3286 drb. ökör, 36 drb. tehén, 33 drb. bika és — drb. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 48—57 frt, lengyel 47—53 frt, német 52—57 frt, tehén 47—51 frt, bika 47—50 frt, bival — frt. Lábán darabonként 105—203 frtot fizettek.

Köbányai sertésvásár május 16-án: (Az első magyar sertésbizaló részvénytársaság jelentése.) A hét elején lanyha hangulat mellett néhány tétel jegyzett ár alatt adatott el, de miután jó áru, mely, daczára a nagy állománynak, csekély

választékban van, jobban kerestetett, az árak szilárdultak és hét végével tartották magukat.

Jegyzett árak: magyar sertés nehéz 36—37 $\frac{1}{2}$ kr, könnyebb 40—41 kr. Vidéki sertés — — kr, szerbiai makkolt 37 $\frac{1}{2}$ —39 kr, oláh 37 $\frac{1}{2}$ —40 kr, süldő 35 $\frac{1}{2}$ —36 $\frac{1}{2}$ kr., netto súly kgrként. Állomány: május 9-ről maradt 80080 drb. Felhajtott: Alföldről hizott — drb., kövér 2500 drb., sovány 2180 drb., Erdélyből 420 drb., Szerbiából 3770 drb., Oláhországból 1840 drb., vidéki felhajtás 200 drb., magyar államvasuttal 350 drb., összesen 91,540 darab. Elhajtott: Földre 400 drb., Bécsbe (mult héten 2070 drb.) 3950 drb., Prágába 1320 drb., Bodenbach felé 650 drb., Ruttek felé 230 drb., Mainz és Stuttgart felé 120 drb., budapesti fogyasztás 2920 drb., kültelki fogyasztás 80 drb., összesen 9840 drb. Marad állomány 81700 drb. A részvénytársaságokban 14040 drb. van elhelyezve.

Disznózsir üzlet lanyha; kész áru hordóval együtt 46 $\frac{1}{2}$ —47 $\frac{1}{2}$ frt, május-junius havi kötésben hordó nélkül 44—45 frt.

Szalonna nagyon csekély forgalom; vidéki szalonna 39—40 frt, városiáru 41 $\frac{1}{2}$ —43 frt, füstölt szalonna 46—48 $\frac{1}{2}$ frt.

Bécsi vásár május 13. Felhajtva volt 4102 drb., üzlet mult héthez képest lanyhább, árak gyengén tartották magukat. Nehezebb 36—37 frt, könnyebbek 32—35 frt, süldők és lengyelek 28—31 frton keltek el 100 kgr. elősúly után.

Dresdai vásár május 12. A piacon 874 drb. vidéki és 409 drb. magyar sertés volt, ezek 42—48 fil., amazok 45—46 fil. értek el $\frac{1}{2}$ kgr.

Berlini vásár május 12. Felhajtás 4055 drb. Árak: mecklenburgi 45—46 mark, orosz 36—39 mark, 100 ű-ként tiszta súly. Magyar — mark, 40—45 ű tárával.

Bécsi sertésvásár május 13-án. Összes felhajtás 4082 darab és pedig 1139 drb. nehéz, 1256 drb. középnehéz és 1687 drb. süldő; melyből 1012 drb. magyar, 1687 drb. orosz-lengyel, 1162 drb. szerb és 221 drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 36—38 frt, középnehéz 32—35 frt, süldő 28—38 frt, szalonna és zsir 49—52 frt. —

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS

Hirdetések.

Pénz-kölcsönök

a birodalom bármely részében telekkönyvezett földbirtokra 1000 frttól kezdve bármily magas összegig, 5 vagy 6% kamat mellett törlesztésre és 5000 frton felülieket még előnyösebb feltételek mellett gyorsan eszközölk.

Bekebelezett terhek kifizetését szintén eszközölöm.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

(2.) (20—52.)

Hat. engedélyezett

„Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda.“

Kolozsvárt, Páris-utca 19-ik sz. sajtóház.

Értekezhetni posta útján, vagy személyesen naponta d. u. 1—4 óráig.

Legkorább érő székely törökbuza

Vetőmag,

alólírtnál megrendelhető. Csira képessége kifogástalan. Egy hectoliter ára 5 frt. 80 kr. helybeli vasut állomáshoz szállítva. Csomagolás legjutányosabban számíttatik. (12.) (3—3)

Megrendelések czimzendők:

Nagy Elek, gazdatiszt,
Maros-Ilye.

(1.)

Figyelmeztetés.

(20—52.)

A jégüzlet ideje közeledtével felhívjuk a birtokos osztály becses figyelmét azon — eddigelé egy biztosító társaság által sem nyújtott — megközelítő előnyökre, melyeket társaságunk biztosító feleinknek felajánl.

Ugyanis azon felek, a kik várható kalászos terményeiket (a repce kivételével) május hó 10-ke előtt biztosítják, minekutánna azon esetre, ha május 25-ig bezárólag biztosított vetéseiket fagy rongálná, a fagy által megrongált vetések biztosított értéke után a díjakat visszakapják és a fagy által meg nem rongált termés értéke továbbra is érvényben fenntartatik; szükséges azonban, hogy a fagy által okozott kár és annak mennyisége azonnal bejelentessék, hogy a díjvisszatérítést függelék által rendezhessük. Május 25-ke után jelentett fagy által okozott kár után nem térítetik díj vissza.

Továbbá, hogy társaságunk azon feleket, a kiknek termései (dohány és szőlő kivételével) a múlt 1878. évben társaságunknál voltak biztosítva, de kárt nem szenvedtek, a múlt évben fizetett tiszta díj után, ha hasonló biztosításukat jelen évben is intézetünknel eszközöltetik, $8\frac{1}{2}\%$ díj engedményben részesítetteti, mely összeg, hivatkozással az illető múlt évi kötvény számra, az idej kötvényben lesz leirandó.

**Az első magyar általános biztosító társaság
kolozsvári főügynöksége.**

Piaci árak.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	elogy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tűzifa	marhahús
árak krajczárokban											
Beszterce		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Csik-Szereda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Décs	maj. 13	400	350	300	—	156	255	320	100	200	40
Déva		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erzsébetváros		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fogaras		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
K.-Fehérvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gy.-Sz.-Miklós	maj. 10	700	600	460	425	215	360	170	40	—	36
Kolozsvár	maj. 15	540	—	320	—	200	300	200	190	300	44
M.-Vásárhely		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagy-Enyed		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
N.-Szécheny	maj. 16	530	430	310	320	200	290	140	80	300	40
Segesvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-Sz.-György	maj. 12	600	580	380	320	220	400	280	150	400	42
Szamosújvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-Régen	maj. 15	462	357	312	—	150	232	120	60	270	40
Sz.-Údvassely	maj. 13	600	400	330	—	250	330	200	40	200	40
T.-Győr		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V.-Hunyad		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 krajával számítottatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül teljesítés szerint akárhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1—3 1—6 1—12 1—18 1—24 1—30 1—36 1—42 1—52									
	széri hirdetésnél									
	fizetendő forint									
$\frac{10}{16}$ v. egész oldal	7	20	35	65	95	120	140	160	150	210
$\frac{7}{16}$ v. fél „	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105
$\frac{4}{16}$ v. negyed „	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53
$\frac{3}{16}$ v. nyolczad oldal	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27
$\frac{1}{16}$ v. tizenhatod „	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyed rész engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.